

ZPMS NOVIČKE

Glasilo Zveze prijateljev mladine Slovenije, št. 10

November 2015

25 let TOM telefona®: hvaležno in dostojno

Prostovoljcem, ki na TOM telefonu v anonimnosti in skromnosti opravljajo svoje poslanstvo, se tudi ob jubileju ne moremo javno zahvaliti, jih javno nagraditi in tako ovrednotiti njihovega neprecenljivega prispevka. Koliko jih je bilo v vseh teh letih delovanja telefona, v četrto stoletja dolgem trajanju? Zato pa lahko ovrednotimo TOM kot naš skupni dosežek in smo ponosni ob zavedanju, da skupaj ustvarjamo zelo smiselno zgodbo.

Jubilej smo obeležili z delovanjem in nagovorom javnosti, svetovalcev v drugih ustanovah in staršev. S sporočilom, da je TOM več kot anonimna telefonska slušalka, kamor lahko otroci in mladi pokličejo ob vsakem možnem vzgibu. S sporočilom, da ima TOM vrednost, ki je drugi ne bodo prepoznali, če se je ne zavedamo najprej sami. V prvi vrsti so to znanje in izkušnje ter kakovost svetovalnega odzivanja. Z zbornikom *Odgovori sodobnim izzivom odraščanja* se postavljamo ob bok vednosti tega časa o otrocih in mladini v Sloveniji, tukaj in zdaj. Iz prakse in z argumenti, ki se nanašajo na teme, ki se jim marsikje izogibajo. To je zbornik s težo in dostojanstvom. Je odziv in prerez tega časa v Sloveniji.

Drugo sporočilo obeleževanja obletnice se je nanašalo na klic in zastopanje najšibkejših, na stiske otrok ob ločitvi staršev. V okrogli mizi smo na to opozorili dovolj jasno in z več zornih kotov. Naše delo so s spoštovanjem in občudovanjem podprli predstavniki najpomembnejših javnih ustanov, ministrica delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, predsednik države ter delegacija predstavnikov podobnih otroških telefonov in iniciativ iz sosednjih balkanskih držav.

To šteje in vliva zaupanje v vrednost našega dela tudi za prihodnja leta!

*Dr. Albert Mrgole,
predsednik nacionalne mreže TOM telefon*

Izpostavljamo:

- ◇ 25 let TOM telefona®
- ◇ 18. november—
Evropski dan za zaščito
otrok pred spolnim
izkoriščanjem in spolno
zlorabo
- ◇ Vsi varuhi otrokovih
pravic in testiranje na
THC

*Dr. Albert Mrgole, predsednik NM
TOM telefon in Darja Groznik,
predsednica ZPMS.*

ZGODILO SE JE

ROJSTNI DAN TOM TELEFONA®

20. november je svetovni dan otroka in hkrati tudi dan, ko je Generalna skupščina Združenih narodov sprejela Konvencijo o otrokovih pravicah. Ta dan je tudi rojstni dan TOM telefona. Praznovanje 25-letnice delovanja TOM telefona je bilo 19. in 20. novembra 2015 v Srebrnem salonu hotela Union v Ljubljani. Ob tej priložnosti smo opozorili na pomen našega programa in javnosti predstavili probleme in stiske, ki jih vsakodnevno doživljajo otroci in mladostniki v Sloveniji.

Veseli smo, ker smo imeli možnost prvič pri nas gostiti kolege in kolegice iz Hrvaške (Hrabri telefon), Črne gore (NVO Djeca prije svega), Srbije (NADEL – SOS dječja linija) in Makedonije (Megjashi - First Children's Embassy in the World Megjashi).

V četrtek, 19.11.2015 ob 19. uri, je potekala predstavitev zbornika »Odgovori sodobnim izzivom odraščanja«. Pokroviteljica dogodka je bila ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, dr. Anja Kopač Mrak, ki je v uvodnem nagovoru med drugim povedala: *»TOM telefon, ki ga je ZPMS pred 25 leti ponudila otrokom in mladostnikom, je več kot primer dobre prakse. Najbrž si ne moremo niti predstavljati, kakšne so stiske otrok, kako nemočni in obupani so, ko v svoji bližini nimajo zaupnika. Ko gledajo, poslušajo in tudi občutijo nasilje, zlorabe in zanemarjanje. Kako dobro in prav je, da imajo takrat nekoga, ki ga lahko pokličejo, pokličejo nekam, kjer najdejo najprej toplino in srčnost, potem pa še strokovni nasvet«.*

ODGOVORI SODOBNIM IZZIVOM ODRAŠČANJA

Odgovori sodobnim izzivom odraščanja je zbornik strokovnih prispevkov, ki predstavljajo pregled aktualnih vprašanj odraščajočih v Sloveniji. V njem je zbranih 14 strokovnih prispevkov, trinajstih različnih avtorjev. Vsi so strokovnjaki na področju dela z mladimi v Sloveniji. V zborniku so predstavljene teme, kot so spolnost, motnje hranjenja, samopoškodovanje, odnosi v družini, ločitve, odvisnosti, medvrstniško nasilje, vloga policije pri obravnavi nasilja, težave mladih na spletu in druge.

Želja avtorjev zbornika je, da postane učni pripomoček vseh, ki se dnevno srečujejo z otroki in mladostniki. Upajo, da bo našel svoje mesto predvsem v slovenskih osnovnih in srednjih šolah, kot tudi centrih za socialno delo, pa tudi na kakšni domači polici.

Na predstavitvi zbornika, ki ga je vodila Maja Ratej, so sodelovali tudi naslednji avtorji prispevkov: dr. Albert Mrgole, predsednik nacionalne mreže TOM, Eva Hrovat Kuhar, šolska svetovalna delavka, supervizorka ljubljanske svetovalne skupine, Francka Premzel, CSD Maribor, Neža Miklič, predavateljica na policijski akademiji in bivša vodja oddelka za mladoletniško kriminaliteto na GPU, Maja Vreča, Arnes, dr. Petra Gregorčič Mrvar, Filozofska fakulteta UL, oddelek za pedagogiko in dr. Boštjan Bajec, Filozofska fakulteta UL, oddelek za psihologijo.

Zbornik je od petka, 20. 11. 2015, tudi na prodaj, po simbolični ceni 15 EUR.

Naročilnica:

Priročnik ob 25letnici delovanja TOM telefona

Odgovori sodobnim izzivom odraščanja

Odgovori sodobnim izzivom odraščanja je zbornik strokovnih prispevkov, ki predstavljajo pregled aktualnih vprašanj odraščajočih v Sloveniji. V njem je zbranih 14 strokovnih prispevkov, trinajstih različnih avtorjev. Vsi so strokovnjaki na področju dela z mladimi v Sloveniji. V zborniku so predstavljene teme, kot so spolnost, motnje hranjenja, samopoškodovanje, odnosi v družini, ločitve, odvisnosti, medvrstniško nasilje, vloga policije pri obravnavi nasilja, težave mladih na spletu in druge.

Zveza prijateljev mladine Slovenije, Miklošičeva 16,
1000 Ljubljana
Tel.: 01 23 96 720
E-naslov: info@zpm.si

Cena zbornika je 15 EUR, z vključenim DDV, brez poštnine	
NAROČILNICA	
Ime organizacije:	
Preimek in ime naročnika:	
Davčna številka:	
Davčni zavezanec:	DA ☐ NE ☐
Naslov:	
Telefon:	
E-pošta:	
Naročam _____ izvod/-a, -ov priročnika Odgovori sodobnim izzivom odraščanja	
Datum:	Podpis in žig:

Naročilnica je dostopna na:

<http://www.zpm.si/aktualno/narocite-lahko-prirocnik-odgovori-sodobnim-izzivom-odrascanja/>

OKROGLA MIZA »STISKE OTROK V POSTOPKU LOČITVE«

Otroci v procesu ločevanja staršev in v dinamiki življenja po ločitvi nimajo vpliva, ki bi bil lahko odločilen. So v položaju, ko morajo sprejeti odločitve odraslih. Ko otroci izgubljajo varni temelj navezanosti v družinah, ko so predmet obračunavanja med ločenima partnerjema, ko živijo razcep travmatične izgube, preživljajo stiske, kjer potrebujejo pomoč. O soočanju s stiskami otrok ob ločitvi smo na okrogli mizi izmenjali izkušnje delovanja različnih ustanov in svetovalnih praks. V petek, 20.11.2015 ob 10. uri, je potekala okrogla miza »Stiske otrok v postopku ločitve«, katere pokrovitelj je bil predsednik države Borut Pahor.

Na okroglo mizo so bili vabljeni tudi prostovoljci drugih nevladnih organizacij, strokovni delavci centrov za socialno delo in šolski svetovalni delavci. Po uvodnem nagovoru predsednika RS Boruta Pahorja in zahvali ustanoviteljicam telefona dr. Gabi Čačinovič Vogrinčič in dr. Ljubici Marjanovič Umek, se je praznovanje nadaljevalo z okroglo mizo, ki jo je moderirala Jana Papler Bajželj in na kateri so sodelovali: Ciril Cerovšek, predsednik otroškega parlamenta, Albert Mrgole, predsednika nacionalne mreže TOM, Eva Hrovat Kuhar, šolska svetovalna delavka in supervizorka, Irena Velič, CSD Ljubljana Šiška in Valerija Stušek, odvetnica.

TOM VSE NAJBOLJŠE!

OBELEŽITEV EVROPSKEGA DNEVA ZA ZAŠČITO OTROK PRED SPOLNIM IZKORIŠČANJEM IN SPOLNO ZLORABO

Na pobudo Združenja proti spolnemu zlorabljanju in ob pomoči Ministrstva za zunanje zadeve letos prvič obeležujemo Evropski dan za zaščito otrok pred spolnim izkoriščanjem in spolno zlorabo. Ta dan je 18. november.

Z namenom obeležitve tega dne, je bila 11. novembra 2015, v Državnem zboru RS organizirana konferenca »Spolne zlorabe ne smejo ostati tabu«, kamor je bil kot govorec povabljen tudi predstavnik Otroškega parlamenta^{*}. Ciril Cerovšek, predsednik zadnjega nacionalnega otroškega parlamenta, je zbrane nagovoril v imenu otrok in Zveze prijateljev mladine Slovenije. Predstavil je, kaj so s spolnih zlorabah povedali otroci in mladi na preteklih otroških parlamentih in kolikšno število klicev s takšno problematiko so sprejeli svetovalci na TOM telefonu^{*}. Poudaril je, da je to še vedno velika tabu tema, tako med mladimi kot odraslimi. Eno ključnih sporočil mladih je, da so premalo osveščeni o problematiki in si želijo več informacij o tem, na koga se obrniti v primeru spolne zlorabe. Svetovalci na TOM Telefonu so v letu 2014 sprejeli skupno 140 klicev v zvezi z zlorabami, od tega 32 v zvezi s spolno zlorabo. V letošnjem letu do konca septembra pa so svetovalci sprejeli 24 takšnih klicev.

SEMINAR ZA MENTORJE ZGODOVINSKIH KROŽKOV

Komisija za delo zgodovinskih krožkov je 23. oktobra 2015 organizirala seminar za mentorje zgodovinskih krožkov z naslovom »Družbeni status – zgodbe o uspehih in porazih«, ki ga je gostil Muzej novejšje zgodovine Slovenije v Ljubljani. Na seminar smo povabili deset strokovnjakov iz razpisanega področja. Z nami so bili: dr. Ljudmila Bezljaj Krevel, dr. Dragica Čeč, Tomaž Mikelj, mag. Marjetka Balkovec Debevec, Hana Habjan, dr. Simona Klaus, Angelika Hribar, dr. Marta Verginella, dr. Žiga Koncilija in dr. Peter Mikša. Uvodne pozdrave udeležencem sta namenili generalna sekretarka ZPMS, Breda Krašna in direktorica MNZS, dr. Kaja Širok, predstavitev letošnje teme raziskovanja pa je več kot 40 udeležencem odlično opravila predsednica komisije, dr. Ljudmila Bezljaj Krevel.

Po zaključenem seminarju so si udeleženci ogledali še razstavo »Pot domov«, ki je posvečena stoletnici začetka bojov ob reki Soči (1915 – 2015) in sedemdesetletnici konca druge svetovne vojne (1945 – 2015).

EVROPA V ŠOLI

Publikacija natečaja Evropa v šoli 2015/2016: Ustvarimo še boljši jutri

Pripravili smo novo publikacijo natečaja Evropa v šoli. V njej predstavljamo nagrajence natečaja Evropa v šoli 2014/2015, ki je potekal pod naslovom Sodelujem, svet oblikujem in je bil usklajen z evropskim letom za razvoj.

V drugem delu publikacije najdete razpis za šolsko leto 2015/2016. Mladi bodo ustvarjali na temo Ustvarimo še boljši jutri.

Nacionalni odbor natečaja Evropa v šoli sicer že vrsto let povezuje osrednjo temo natečaja s temo evropskega leta, ki ga na predlog Evropske komisije razglasita Evropski parlament in Svet Evropske unije. Za leto 2016 tema evropskega leta ni določena. Zato smo se odločili, da jo povežemo s sprejetimi cilji trajnostnega razvoja, kar je na nek način nadaljevanje teme Sodelujem, svet oblikujem, ki smo jo ob evropskem letu za razvoj, razpisali v lanskem šolskem letu.

Celoten razpis najdete v publikaciji na spletni strani <http://www.zpms.si/programi-in-projekti/evropa-v-soli/>

Razstava nagrajenih likovnih in foto del v Državnem zboru RS

V Državnem zboru RS smo 10. novembra 2015 v okviru razvojnih dni, ki jih pripravlja Ministrstvo za zunanje zadeve, otvorili razstavo nagrajenih likovnih in foto del na natečaju Evropa v šoli 2014/2015. Razstave se je udeležil tudi predsednik DZ RS, dr. Milan Brglez.

NAPOVEDUJEJO KRNITEV ODDAJE INFODROM

Iz medijev smo izvedeli o nameri RTV Slovenija, da bo zaradi varčevalnih ukrepov zmanjšala obseg informativne oddaje za otroke Infodrom na enkrat tedensko. Oddaja je nastala leta 2012 na pobudo otrok in mladih, vključenih v program Otroški parlamenti@in je do sedaj bila na sporedu vsak dan.

Kot ZPMS smo izrazili nestrinjanje s krnitvijo oddaje, apelirali na vodstvo RTV Slovenija, da jo ohrani v takšnem obsegu, kot smo jo lahko spremljali v teh treh letih in vodstvo pozvali, naj ne varčuje na kakovostni oddaji in ciljni skupini, ki je v javnosti premalo slišana in upoštevana.

EUROSCOLA V STRASBOURGU

Euroscola je program evropskega parlamenta, ki mladim nudi možnost, da izrazijo svoja pričakovanja in ideje v zvezi z razvojem Evrope in evropske integracije. Program poteka v stavbi Louise Weiss, ki je evropski parlament v Strasbourgu.

S prejemniki prvih nagrad na nacionalni ravni natečaja Evropa v šoli 2014/2015 v kategoriji srednjih šol, smo se udeležili Euroscole. Pridružil se nam je tudi nekaj mladih parlamentarcev in dijakov Gimnazije Novo mesto. V stavbi parlamenta smo preživeli en dan. Učitelji in spremljevalci so imeli svoj program, mladi iz vseh držav EU (čez 500 jih je bilo) pa so v dopoldanskem delu razpravljali po delovnih skupinah (prihodnost Evrope, okolje in obnovljivi viri, 2015 - evropsko leto razvoja, priseljevanje in vključevanje, itd.), po kosilu pa plenarno. Za vse je to bila izredno zanimiva izkušnja, mladi parlamentarci pa so lahko ugotovili, da je dan potekal skoraj enako kot zasedanje našega nacionalnega otroškega parlamenta.

NACIONALNI ODBOR ZA PROSTI ČAS IN LETOVANJA: IZOBRAŽEVANJE ZA PEDAGOŠKE VODJE V PACUGU

Nacionalni odbor za prosti čas in letovanja (NOPČL) pri ZPMS v okviru svojih nalog že tretje leto zapored organizira izobraževanja za vodje letovanj (pedagoške vodje). V tem času smo organizirali pretežno dvodnevne seminarje, ki so potekali v Domu Miloša Zidanška na Pohorju, v Otroškem letovišču Pacug, v Otroškem naselju ZPM Krško v Nerezinah, v Domu Na glavi na Srednjem Vrhu nad Gozdom-Martuljkom in v Počitniškem domu Vila Šumica v Kranjski Gori.

Zadnji seminar v letu 2015 pa je potekal v času med 6. in 7. novembrom 2015 ponovno v Otroškem letovišču Pacug. Udeležence seminarja so gostili zaposleni in prostovoljci ZPM Vič-Rudnik iz Ljubljane, na čelu s prizadevno sekretarko go. Urško Vrtačnik, ki je opravila tudi večji del nalog v zvezi z organizacijo seminarja.

Program seminarja je bil naslednji:

Petek, 6. 11. 2015:

17:00 Pozdrav udeležencem

Vinko Hostar, predsednik NOPLČ pri ZPMS

17:30 – 19:00 Medvrstniško nasilje

Nina Mlakar, univ.dipl.soc.del. in predsednica društva Sprememba.si

Sobota, 7. 11. 2015:

9:00 – 10:30 Psihologija mladostnikov

Damjan Habe, univ. dipl. socialni pedagog

11:00 – 12:30 Motnje hranjenja

asist. dr. Karin Sernec, dr. med.

14:00 – 15:00 predstavitev programa MEPI (Mednarodno priznanje za mlade)

Tanja Povšič, mentorica MEPI programa in sodelavka MZPM Lj.

14:30 – 16:00 Evalvacija izvedenih seminarjev za vodje letovanj in smernice za oblikovanje seminarja za vodje letovanj v prihodnje ter zaključek seminarja.

Skupno se je seminarja udeležilo 33 pedagoških vodij iz različnih društev oz. zvez prijateljev mladine po Sloveniji. Vsi udeleženci seminarja smo bili zelo zadovoljni s predavatelji, ki so izvajali izobraževanje in tudi z gostoljubnostjo osebja v Otroškem letovišču Pacug.

Seminarja se je v petek, 6. 11. 2015, udeležila tudi generalna sekretarka ZPMS ga. Breda Krašna, ki je z izbranimi besedami nagovorila udeležence seminarja ter se aktivno vključila tudi v večerno druženje z udeleženci seminarja.

Vinko Hostar, predsednik NOPČL pri ZPMS

ZPMS NA SEJMU NARAVA – ZDRAVJE PREDSTAVILA LETOVANJA IN PREŽIVLJANJE PROSTEGA ČASA ZA OTROKE IN MLADOSTNIKE

Letošnji sejem Narava - zdravje je potekal od 5. do 8. novembra na Gospodarskem razstavišču. Svoje aktivnosti v povezavi z letovanji in preživljanjem prostega časa za otroke in mladostnike so predstavila nekatera društva in zveze ZPMS, in sicer: ZDPM Jesenice, ZPM Krško, DPM Mojca Novo mesto, ZPM Ljubljana Moste Polje, ZPM Ljubljana Vič – Rudnik in Zavod za letovanje in rekreacijo otrok.

Z organizacijo letovanj se ZPMS ukvarja že dobrih 50 let in v tem obdobju je razvila izredno bogate izkušnje, s katerimi zagotavlja visoko kvaliteto letovanj za otroke, s posebnim poudarkom na spoštovanju vseh dejavnikov, ki omogočajo kakovostno letovanje otrokom tako z vidika nastanitvenih, prehrabnih, zdravstvenih in predvsem pedagoških normativov.

65 LET DELOVANJA ZVEZE DRUŠTEV NAŠA DJECA HRVAŠKE

Sorodna organizacija na Hrvaškem Zveza društev Naša djeca Hrvaške (Savez društva Naša djeca Hrvatske) je v letošnjem novembru praznovala 65 let delovanja. 10. novembra so v muzeju Mimara v Zagrebu pripravili slavnostno skupščino, ki se je nadaljevala z odprtjem razstave Časovni stroj otroške igre (Vremeplov dječje igre). Prikazali so razvoj ter aktivnosti organizacije od njihovih začetkov do danes in lahko smo ugotovili veliko podobnosti z našo organizacijo, ki ima letos 63 let. V imenu ZPMS je v slavnostnem delu skupščine zbrane nagovoril Uroš Brezovšek, podpredsednik ZPMS, dogodka pa sta se udeležili tudi Petra Zega, strokovna sodelavka ZPMS in Tadeja Dobaj, predstavnica ZPM Maribor, ki sta aktivno sodelovali v projektu čezmejnega sodelovanja Otroci in mladi ne priznajo meja.

VSI VARUHI OTROKOVIH PRAVIC IN TESTIRANJE NA THC

Po Konvenciji združenih narodov o otrokovih pravicah je otrok vsako človeško bitje, mlajše od osemnajst let, kar preprosto povedano pomeni, da je večina dijakov slovenskih srednjih šol otrok.

Razprava, ki jo je v minulih dneh sprožilo vprašanje srednješolske učiteljice o pravilih in priporočilih za testiranje sline dijakov na prisotnost THC, je sprožila razmislek tudi pri meni. Testiranje sline na THC je preprost in neboleč postopek, s katerim se dokazuje prisotnost presnovkov, ki nastanejo v človeškem telesu po uživanju (večinoma kajenju) marihuane oz. konoplje. Na vprašanje so najprej javno odgovorili pri Varuhu človekovih pravic RS, potem so se oglasili še nekateri drugi pristojni s področja šolstva. Njihove odgovore se je dalo razumeti predvsem kot odklonilno mnenje o omenjenem testiranju. Nekateri so se pri tem sklicevali na pravice otrok, torej na pravico do otrokove zasebnosti, drugi na to, da šolniki niso kompetentni za izvajanje takšnih testov, tretji, da je testiranje dovoljeno samo v primerih, ko je ogrožena varnost otrok. Nihče od pristojnih ni jasno zavzel stališča, da bi takšno testiranje lahko bilo povsem neproblematično.

Zato želim izraziti svoje mnenje, ki je bistveno drugačno od predstavljenih. To mnenje izražam kot zdravnica, specialistka za psihiatrijo z dolgoletnimi izkušnjami na področju zlorabe drog, kot sodna izvedenka, družinska terapevtka in ne nazadnje kot nekdanja varuhinja človekovih pravic.

Konvencija ZN o otrokovih pravicah, ki velja tudi v naši državi, v 2. točki 28. člena pravi takole:

Države pogodbenice bodo z ustreznimi ukrepi zagotovile, da se bo v šolah disciplina uveljavljala na način, ki je v skladu z otrokovim človeškim dostojanstvom in s to Konvencijo.

V 33. členu pa beremo:

Države pogodbenice bodo z vsemi ustreznimi ukrepi, vštevši zakonodajne, upravne, družbene in vzgojne ukrepe, zaščitile otroke pred nezakonito uporabo mamil in psihotropnih snovi, kot so določene v ustreznih mednarodnih pogodbah, in preprečile uporabo otrok pri nezakoniti proizvodnji in trgovini s takšnimi snovmi.

Po mojem razumevanju Konvencija v nobenem členu ne prepoveduje testiranja otrokove sline na prisotnost THC, zato pojasnjevanje nacionalnih in mednarodnih pravnih aktov v tej smeri lahko pomeni izogibanje neposredni odgovornosti za vzgojo. Prav tako v testiranju sline ne vidim nobene nevarnosti za človekovo dostojanstvo, če je postopek izveden na primeren način in se rezultati uporabijo za strokovno in človeško pomoč testirancu s pozitivnim izvidom. Navodila za takšen postopek je mogoče izdelati v zelo kratkem času in ne morem sprejeti stališča, da ga zaposleni v šolstvu niso sposobni izvesti.

Menim, da so pristojni, ki so se oglašali v medijih, zapravili odlično priložnost, da bi omenjeno vprašanje učiteljice uporabili za spodbujanje razprave o škodljivi rabi drog. Namesto, da bi pri dijakih povečali zanimanje za uporabo testerjev ter jih motivirali za podpisovanje izjave o prostovoljnem testiranju, so se zatekli k izjavam o varovanju otrokove zasebnosti. Prepričana sem, da je takšno razmišljanje škodljivo za celotno generacijo otrok, saj jim sporoča, da jim v imenu »varovanja zasebnosti« daje dovoljenje, da skrivajo svoje vedenje, ki je lahko problematično. Takšno mnenje oziroma dovoljenje otroci uporabljajo tudi v odnosu do staršev in

skrbnikov ter jim s tem onemogočajo izvajanje nekaterih vzgojnih nalog, določenih v 33. členu Konvencije.

Gre predvsem za vprašanje vrednot, na katere se tako zelo radi sklicujejo različni varuhi. Če otroke vzgajamo v prepričanju, da jim pri varovanju škodljivega vedenja »pomagajo« celo zakoni, se ne smemo čuditi nemoči, ki jo pri vzgoji občutijo učitelji in starši. Zato pozivam pristojne, da pojasnijo, kako naj zaščitimo svoje otroke in vnuke pred takšnimi, po mojem mnenju premalo domišljenimi izjavami. Kako naj vzgajamo naše potomce, da bodo med vrednotami spet prepoznavali poštenost, tako do drugih, kot do sebe. Kajti vedeti je treba, da so ravno psihoaktivne snovi tiste, ki to vrednoto, torej *poštenost*, najhitreje razkrojijo.

Ko odrasli poskušamo svojo odgovornost zavijati v plašč varovanja otrokovih pravic, lahko naredimo tudi napako. Menim, da je mnenje, ki so ga v preteklih dneh zagovarjali pristojni, bilo napačno. Zato vabim vse pristojne, pa tudi dijake in njihove starše, da ponovno premislijo o testiranju na prisotnost psihoaktivnih snovi, ne le THC, temveč tudi drugih, predvsem alkohola. Takšna razprava bi pomenila priložnost za pogovor o vrednotah, na katerih lahko gradimo medsebojno zaupanje in večamo odgovornost za svoja ravnanja.

Dr. Zdenka Čebašek-Travnik, dr. med., spec. psihiatrije

Varuhinja človekovih pravic v letih 2007-2013 in predsednica Foruma proti telesnemu kaznovanju otrok pri ZPMS

NAPOVEDUJEMO

VESELI DECEMBER

Veseli december je blagovna znamka, ki se je uveljavila pod okriljem Zveze prijateljev mladine Slovenije že leta 1990. Različne novoletne prireditve, ki so jih organizirala društva in zveze prijateljev mladine po Sloveniji, so takrat prvič potekale pod imenom »veseli december«. Dandanes se ime »zlorablja«/uporablja v različne komercialne namene (sejmi, trgovske akcije, prireditve, itd.).

Prireditve v decembru pomenijo za otroke posebno doživetje, pravljичnost decembrskih dni pa pričarajo tudi dobri možje: Dedek Mraz, Miklavž in Božiček. Zagotovo bodo tudi v letošnjem decembru otrokom polepšali dneve.

Vabimo vas k spremljanju prireditev, ki jih bomo objavili na naši spletni strani.

IZOBRAŽEVANJE ZA MENTORJE NATEČAJA EVROPA V ŠOLI 2015/2016

Mentorje natečaja Evropa v šoli 2015/2016 vabimo na izobraževanje, na katerem bomo predstavili letošnjo temo in potek natečaja. Izobraževanje bo v četrtek, 3. 12. 2015, od 9:30 do 13:30, v veliki dvorani Vlade RS, v prvem nadstropju na Gregorčičevi 27, v Ljubljani.

Prijavite se preko spletnega obrazca: <https://www.1ka.si/a/77127>

Publikacijo z nagrajenci natečaja EVŠ za šolsko leto 2014/2015 in razpis za letošnje leto lahko najdete na spletni strani: <http://www.zpms.si/programi-in-projekti/evropa-v-soli/>.

Udeleženci izobraževanja prejmejo tiskano publikacijo.

UTRINKI S TERENA

DPM ŠMARTNO OB SAVI

Kostanjev piknik

Kostanjev piknik na Škrjančku je kljub mrzlemu in muhastem vremenu privabil otroke, mladino in starše. Ob peki kostanja, jabolčnem moštu in krofih smo preživeli popoldne ob prijetnem klepetu in smehu, katerega so zapolnili otroci z igranjem nogometa, lovljenja, kurjenja ognja in nazadnje z izštevanko "an ban" za gajbo krompirja, katere zmagovalec je bil Blaž Novak.

Hvala vsem, ki ste pripomogli, da je dogodek uspel, še posebej kurjaču Roku Trilerju in idejni vodji Tjaši Zagorc.

Pripravil: Mitja Petje

DPM LAVRICA

Izrezovanje in krašenje buč v Kulturnem domu na Lavrici

Društvo prijateljev mladine Lavrica je v petek, 23. 10. 2015, ob 17. uri organiziralo delavnico izrezovanja in krašenja buč. Tudi letošnja prireditev, ki je potekala že četrto leto zapored, je bila dobro obiskana. Približno 70 buč je dobilo novo podobo, otroci in njihovi starši pa so lahko domišljiji pustili prosto pot. Z

izrezovanjem in dolbljenjem so nekatere buče dobile vesel, druge pa strašljiv videz.

Buče so dodatno okrasili z naravnimi

materiali in jih obogatili s svečkami ali pa s suhim ledom, ki je dal bučam mistično podobo.

Tudi letos je to prireditev vodila gospa Marija Vavpotič, ki je nabirala in priskrbela naravni material v obliki jesenskega rastja (različnih semen, rož, listja). Pri izvedbi dogodka so se izkazali taborniki, ki so pomagali znositi buče v dvorano, jih očistiti in oštevilčiti, saj je bil izbor buč prepuščen sreči pri žrebanju. Okraševalci buč so imeli po končanem ustvarjanju možnost, da se fotografirajo s svojim izdelkom.

Del okrašenih buč, ki so jih izdelali udeleženci, je bilo razstavljenih v prostorih TPS Center Blatnik na Lavrici.

Pripravila: Simona Oberžan

MDPM AJDOVŠČINA

MDPM na festivalu Hiše mladih

V novembru v Ajdovščini vsako leto poteka festival Hiše mladih. Festival traja en teden, v času festivala pa se v Hiši mladih, kjer deluje tudi naše društvo, zvrsti cel niz prireditev in dogodkov namenjenih otrokom, mladini, pa tudi odraslim.

Letošnji festival je potekal med 16. in 22. novembrom, in kljub temu, da smo v društvu že s polno paro usmerjeni v pripravo programa za Veseli december, smo se z veseljem odzvali povabilu Mladinskega centra Hiša mladih in pripravili delavniški program za osnovnošolce.

Letošnji festival je potekal na temo reciklaže in ekologije, zato smo pripravili delavnice, kjer smo uporabljali odpadno embalažo in naravne materiale, ki so jih otroci preoblikovali v izdelke. Naše mentorice so pripravile delavnice »Oživimo papir«, »Jesenska posoda« in »Likovno igranje«, na katerih so otroci prenavljali odpadne škatle, odpadnim deščicam dali novo funkcijo in ustvarjali iz materialov, ki so jih nabrali v naravi. Ker čas tega festivala ni počitniški čas, smo k sodelovanju povabili naše osnovne šole in ob njihovem sodelovanju se je delavnic udeležilo prek 80 otrok, ki so z nami preživeli malo drugačne šolske dni.

Pripravila: Maša Čibej

ZPM KRŠKO

Jesenske počitnice v Dnevnem centru ZPM Krško

Zveza prijateljev mladine Krško je v času jesenskih počitnic 2015 v Dnevnem centru ZPM Krško izvedla aktivnosti, ki se jih je v štirih dneh udeležilo skupaj 84 otrok.

Izvedli so tri ustvarjalne delavnice na temo jeseni in si brezplačno ogledali animirani film Hotel Transilvanija 2 v Planetu Tuš v Novem mestu.

Ustvarjalne delavnice je izvajalo 16 prostovoljcev ZPM Krško vseh generacij. Otroci so na delavnicah ustvarjali buče, netopirje in sovce iz papirja in naravnih materialov ter slikali z odtisi iz krompirja. Izdelali so si venčke iz listja in posušenih makovih glavic.

Na delavnicah in izletu so spoznali nove prijatelje s katerimi se bodo zopet srečali na prihajajočih delavnicah, ki jih bo ZPM Krško organizirala v svojem Dnevnem centru.

ZPM Krško s tem skrbi za kvalitetno preživljanje prostega časa otrok in mladih ter spodbuja druženje med vrstniki pod geslom »Za srečnejše otroštvo od leta 1953«.

Sejem Narava – zdravje

Zveza prijateljev mladine Krško je tudi letos v sklopu stojnice Zveze prijateljev mladine Slovenije sodelovala na 46. sejmu Narava – zdravje, kjer smo v nedeljo, 8. novembra 2015, predstavljali počitniška naselja ZPM-jev po Sloveniji ter programe, ki se izvajajo v teh kapacitetah.

Nove prostovoljke TOM skupine Krško

Osnovnega izobraževanja, ki je bilo organizirano v Ljubljani, so se udeležile tudi tri nove prostovoljke iz Posavja. Uvajanje in strokovne supervizije bodo nadaljevale v svoji skupini v Krškem, kjer jih prostovoljci TOM-a že pričakujejo.

Izobraževanje za pedagoške vodje, 6. in 7. november

Izobraževanja, ki ga je organiziral Nacionalni odbor za letovanje in prosti čas pri ZPMS, so se udeležili tudi pedagoški vodje letovanj v Nerezinah. Prostovoljci ZPM Krško so se udeležili vseh dosedanjih izobraževanj v organizaciji Nacionalnega odbora. Poleg novih strokovnih znanj so najpomembnejše izkušnje in dobre prakse, ki si jih izmenjujejo udeleženci izobraževanj. Upamo, da bodo tako uspešni seminarji izvedeni tudi v prihodnje.

Zmajček Jurček iz vrtca Velika Dolina v vrtec Čebelar na Raki

V petek, 13. novembra 2015, je v vrtcu na Raki potekala predaja Zelenega nahrbtnika z Zmajčkom Jurčkom. Vrtec Velika Dolina in Čebelar Raka so v sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine Krško, ki je koordinatorka projekta za Posavje, pripravili zanimiv program.

Otroci iz Velike Doline, ki jo je prekrivala megla, so se pripeljali s kombijem skupaj z vzgojiteljico in Zmajčkom Jurčkom na sončno obsijano Rako. Za otroke iz Rake so pripravili naloge, ki jih bodo izvajali z Zmajčkom Jurčkom, zapeli so jim pesmico in predali darila.

Otroci iz vrtca Raka so zapeli nekaj pesmic tudi za goste in ravnateljico OŠ Raka ter vodjo vrtca. Sledila je še predaja nahrbtnika z Zmajčkom Jurčkom ter druženje ob zdravem pirinem prigrizku, ki ga je pripravil kuhar na Raki. Zmajček Jurček bo na Raki z otroki ustvarjal do 10. decembra, nato pa se bo selil v vrtec na Blanco.

Božiček za en dan

Tudi letos smo se odločili za sodelovanje v projektu Božiček za en dan, kjer je glavni motiv obdariti otroke iz socialno manj vzpodbudnih okolij. Strokovna služba ZPM Krško je že pripravila seznam otrok za obdaritev. Seznane smo posredovali vodji projekta Savini Goličnik.

Darila pričakujemo v drugi polovici decembra, ZPM Krško pa bo 21. 12. 2015 pripravila predstavo za vse udeležence s prihodom Božička in obdaritvijo. Letos bomo obdarili 110 otrok iz Posavja.

Strokovna ekskurzija za člane društev prijateljev mladine

V soboto, 21. novembra 2015, je Zveza prijateljev mladine Krško organizirala strokovno ekskurzijo za člane društev prijateljev mladine iz občin Krško in Kostanjevica na Krki. Ogledali so si Kras in njegovo okolico ter obiskali prijatelje mladine v Ajdovščini.

Naše potovanje smo pričeli v Krškem, od koder smo se mimo Ljubljane napotili proti Divači in do Lokev na Krasu. Tam smo si ogledali najstarejšo, še delujočo pršutarno na Krasu. Predstavili so nam postopek pridobivanja suhomesnatih proizvodov in zgodovinski pregled razvoja te obrti. Ogledali smo si sušilnico in seveda tudi poizkusili kraške dobrote.

Preko Sežane smo se odpeljali v samo središče matičnega krasa, do vasice Štanjel. Tam smo si ogledali tipično kraško arhitekturo, ki jo lahko opazujemo v obnovljeni Kraški hiši. Žal nismo imeli sreče z vremenom, smo pa lahko spoznali posebnost tega dela Slovenije – burjo, ki je ravno ta dan pokazala svoj moker obraz.

Pot nas je nato vodila mimo Vipave do Vipavskega Križa, kjer sta nas sprejela vodič Borut in kapucinski brat Gregor ter nam predstavila zgodovino Vipavskega Križa in samostana. Samostan v Vipavskem Križu je tesno povezan z zgodovino Krškega, saj so v naš samostan med prvo svetovno vojno prepeljali celotno samostansko knjižnico.

V Ajdovščini sta nas prijazno pozdravili predsednica Medobčinskega društva prijateljev mladine Ajdovščina Kristina Valič in sekretarka Ana Bizjak.

Predstavili sta zgodovino delovanja društev na njihovem območju in najpomembnejše projekte, ki jih izvajajo. Izmenjali smo primere dobrih praks društev in povabili člane iz Ajdovščine tudi na obisk v Krško.

Večerjo smo imeli v osmici Avin v Gradišču nad Vipavo. Osmice so posebnost tega dela Slovenije in izvirajo iz časov Marije Terezije, ki je kmetom omogočila, da prodajajo višek svojih pridelkov osem dni na leto brez davščin.

Kljub temu, da nam vreme ni bilo naklonjeno, smo spoznali naravne in kulturne znamenitosti Krasa in Vipavske doline, izmenjali dobre prakse z Medobčinskim društvom prijateljev mladine iz Ajdovščine in še utrdili naše prijateljske vezi.

Pripravila: Darinka Kerin Kiler in Uroš Brezovšek

MZPM VELENJE

V Vili Rožle ni nikoli dolgčas

Prvi mesec bivanja v naši novi Vili gre proti koncu. Zaradi pestrega programa, druženja z uporabniki naših programov: otroki in starši, različnimi ustvarjalci, gosti, je minil kot za šalo. Vsaka nova hiša se najbolje predstavi s tem, da na široko odpre vrata in obiskovalcem ponudi pestro paleto svojega početja, svojo dušo, kot radi rečemo v naših koncih. Tega smo se držali tudi mi in prav za vsak dan v delovnem tednu pripravili zanimiv program, ki smo ga poimenovali »V Vili Rožle ni nikoli dolgčas«.

Šola za starše

Že prvi ponedeljek smo v sklopu srečanj za starše »Otroci so naše največje bogastvo« (šola za starše) organizirali predavanje na temo »Osveščena uporaba spleta in družbena omrežja«. Obiskal nas je strokovnjak informacijskih tehnologij, g. Tilen Dominko (Zavod Internet iz Ljubljane). S svojim znanjem in pomembnim sporočilom nas je vse prisotne zelo navdušil.

Torkovi peti

Tudi tokrat smo izvedli obe »Torkovi peti« - ustvarjalnici za otroke in starše, eno v Velenju, kjer so se izdelovali jesenski svečniki, drugo pa v Šoštanju, kjer so nastale prave mačje umetnine.

Varujmo in ohranimo Šaleško dolino

V sodelovanju z Ericom Velenje, Inštitutom za ekološke raziskave Velenje, smo za osmošolce Šaleške doline pripravili okoljevarstveni program »Varujmo in ohranimo Šaleško dolino«. V projektu, kjer so mladostniki sodelovali najprej pri teoretičnem delu in kasneje pri terenskemu ogledu, na temo varovanja našega okolja, je sodelovalo 324 osmošolcev in 27 spremljevalcev. Zaključek projekta bomo izvedli aprila 2016.

V okviru programa smo tako našim obiskovalcem ponudili: igranje družabnih iger, zadnje srečanje v projektu »Mlado Velenje bere«, vodene ogledde novih prostorov Vile Rožle s predstavitevijo, kako je nastal Sončni park in ogledom razstave kiparskih del Male Napotnikove kiparske kolonije, ki krasijo našo vilo.

Za otroke smo pripravili vrsto zanimivih srečanj, ki so jih izvedli naši pridni prostovoljci: Zmenek s knjigo – bralne potovalnice z Vesno Mihelak, ustvarjanje mamic in očkov ob kavi z Andrejo Zelenik, jesensko ustvarjanje s Simono Čretnik, likovne delavnice s Tonetom Skokom, plesne delavnice s Petro Žist in šivalno delavnico »Mehki žepni prijatelji« z Gabrijelo Verbič ter kuharski delavnici na temo »Diši po jeseni« s Tino Jan.

Ves mesec november potekajo tudi priprave na naš tradicionalni, že 16. po vrsti Novoletni darilni bazar, ki ga bomo izvedli v soboto, 28. novembra, v Dvorani Centra Nova. Ves izkupiček od prodaje bomo namenili za programe otrok in mladostnikov v letu 2016. Vabljeni, da se nam pridružite!

2 naši prostovoljki sta se udeležili izobraževanja za vzgojitelje in pedagoške vodje v Pacugu.

7. novembra 2015 je skupina pri telefonu TOM obeležila 25 let neprekinjenega delovanja. Iskrene čestitke vsem, ki so sodelovali pri tem pomembnem programu! Za našo organizacijo in družbo ste velik privilegij, na vse, ki so bili in še vedno ste del te pomembne svetovalne zgodbe, smo zelo ponosni.

V okviru tega za vse nas pomembnega jubileja se je naša zveza udeležila tudi praznovanja 25-letnice telefona TOM v Ljubljani.

20. oktobra, na svetovni dan otroka, smo v dvorani KS Konovo pripravili že tradicionalno prireditev, na kateri so se z različnim kulturnim programom predstavila društva prijateljev mladine iz Šaleške doline. Tokrat jih je sodelovalo 7, s svojimi zanimivimi točkami, ki so jih izvedli predstavniki v starosti od 6 do 75 let, so tudi letos zelo navdušili. Bravo DPM-jevci!

Še dober teden dni nas loči od meseca decembra. Da bo skok v praznični mesec lažji in da bomo v hitrem tempu, ki nas čaka, lažje odštevali dneve do čarobnih decembrskih praznikov, si bomo na naši zadnji ustvarjalnici, v ponedeljek, 30. novembra, izdelali adventni koledar. Vabljeni!

V mesecu decembru pripravljamo:

Decembrske torkove pete – ustvarjalnice za otroke in starše v Vili Rožle

1. 12. ob 17. uri: „Veseli december je tu“

8. 12. 2015 ob 17. uri: Izdelava voščilnic

15. 12. 2015 ob 17. uri: „Krasimo novoletno jelko“

22. 12. 2015 ob 17. uri: „Po praznikih diši“

11.12. ob 17. uri: Srečanje z Dedkom Mrazom, Velenjska promenada

17. 12. do 21. 12. 2015 pripravljamo 24 prireditev v Šaleški dolini za predšolske otroke. Dedek Mraz bo na teh prireditvah obdaril 2050 otrok.

Od 14. 12. do 24. 12. 2015 bo dedek Mraz obiskal vse vrtce in šole v Šaleški dolini.

Pripravili: Kristina Kovač, Simona Valoh in Dušan Jager

Teden otroka® v Metliki razširili na ves mesec oktober

V metliški občini poteka Teden otroka ves mesec oktober. Tudi letos smo s sodelovanjem vrtca, osnovnih šol, Ljudske knjižnice, Belokranjskega muzeja, Kulturnega društva Pridi zvečer na grad, Društva upokojencev in SPV Metlika pripravili za naše otroke pester program prireditvev.

V otroškem vrtcu smo začeli novo bralno sezono za predšolsko bralno značko. Vsi prijavljeni za bralno značko so za spodbudo prejeli za svojo domačo knjižnico tudi knjige, darilo Društva bralna značka Slovenije- ZPMS. V Belokranjskem muzeju, v Kulturnem domu Metlika in v Ljudski knjižnici se je zvrstilo več ustvarjalnih delavnic za ohranjanje kulturne dediščine, gledaliških predstav, povezanih s temo letošnjega otroškega parlamenta v izvedbi poklicnih igralcev, ure pravljič, filmske predstave, medgeneracijski pohod s kostanjevim piknikom in športnimi igrami, prometni kviz. Naši člani likovnih krožkov so se udeležili Ex tempora mladih likovnikov Bele krajine v organizaciji DPM Črnomelj in razstave del, ki so jih ustvarili ob pomoči svojih mentorjev. Teden otroka pa smo začeli z zanimivo prireditvijo »Nekaj bi ti rad povedal«. Na OŠ Metlika je bil gost župan občine Metlika, Darko Zevnik, na OŠ Podzemelj pa podžupanja občine Metlika, Anica Kopinič. V pogovoru so jima otroci marsikaj povedali, pohvalili in tudi zastavili kar veliko zahtevnih vprašanj in predlogov, povezanih z njihovim življenjem.

Za tem pa so se na obeh šolah razgibali in zaplesali s Simonom Tomcem iz Rekreativnega centra Črnomelj, v otroškem vrtcu pa jih je zabavala animatorka s kitaro, Erika Kralj.

Začetek Tedna otroka v vrtcu Metlika.

Srčki za starejše od 80 let

Mladi člani Društva prijateljev mladine Metlika so se letos z veseljem odzvali povabilu k sodelovanju ob srečanju občanov, starejših od 80 let iz Mestne skupnosti Metlika, ki ga vsako leto organizirajo Društvo upokojencev, Občina in Mestna skupnost Metlika ter KK RK Metlika. Mladi člani vsakokrat pripravijo za vse povabljene tudi simbolična darilca in nastopijo v kulturnem programu.

Letos je bilo srečanje med »krompirjevimi« počitnicami, kar mladih ni motilo, saj je bilo še več časa za priprave.

Na sestanku odbora mladih članov so se s podpredsednico in tajnico DPM dogovorili za program in darilca. Bili so neverjetno zavzeti in ustvarjalni. V delavnicah so izdelali srčke, nato so sami poiskali lepe želje, jih napisali na listek ter vsakega posebej skupaj s srčkom zavili v lično darilce. Tudi program so pripravili dokaj samostojno in z veseljem sodelovali pri vseh pripravih.

Povabljeni so bili navdušeni nad programom in hvaležni za pozdrav in darilca mladih, ki so jim tako polepšali popoldan v metliškem hotelu.

Mladi soustvarjajo kulturni program.

POMEMBNI DNEVI V MESECU DECEMBRU

- 1. december – svetovni dan boja proti AIDS-u
- 3. december – mednarodni dan ljudi s posebnimi potrebami
- 4. december – svetovni dan invalidov
- 5. december – mednarodni dan prostovoljstva
- 10. december – svetovni dan človekovih pravic
- 20. december – svetovni dan človeške solidarnosti
- 25. december – Božič
- 26. december – dan samostojnosti in enotnosti
- 31. december – Silvestrovo

Stik z nami

Zveza prijateljev
mladine Slovenije
(ZPMS)
Miklošičeva 16
1000 Ljubljana

Tel: 01 23 96 720
Fax: 01 23 96 722
E-pošta: info@zpms.si
Spletna stran:
www.zpms.si

Najdete nas tudi na:

facebook

ISSN 2385-9482

ZPMS Novičke št. 10/2015 pripravile:

Strokovne sodelavke ZPMS: Cvetka Bukovnik, Iris Furlan, Sara Geiger Smole, Sabina Kotar Roglič, Zdenka Švaljek, Anja Vilotič, Petra Zega in generalna sekretarka Breda Krašna.